

brionális stádiumban van, bár a bukeresti Sfatul Negustoresc terjedelmes elaboratumot dolgozott ki a Creditul Comercial felállításának minden kérdéséről. Ennek a tervezetnek a megvitására a jövő hét folyamán érkezőleg hívnak össze, amelyre Taffli R. Richárd, a kolozsvári Sfatul elnöke is Bukarestbe utazik.

Páris ismét megbékült az idegenekkel...

A defláció szolidá téte a világ fővárosát

Alanti érdekes cikket Szende Pál, a magyar népköztársaság volt pénzügyminisztere írta Párisról, az éles megfigyelő és a gazdasági szakember hozzáértő analizisével.

Mikor Páris 1926 augusztus 2-án elhagyta, az infláció volt az uralkodó planéta. Július 24-én egy angol fontért 246 frankot adtak, a pánik vett erőt a lelkeken. Poincaré kormányra jutása megállította a lefelé rohanó frankot, s utazásom napján a font ára már 200 frank alá szállt. De azért senki sem tudta, hogy ez a javulás tartós lesz-e, az utolsó évek tapasztalatai pesszimizmusra intettek.

Hat hónap múlva visszatérve, egészen más Páris-találtam itt. A nehésváltású országok gyermekei, ha nem is tüntek el egészen, de számra nagyon megfogyatkoztak, csak most látni, hogy más emberek is vannak a világon. Amíg az infláció tartott, az amerikaiaknak a párisi tartózkodás kettős okból jelentett jó üzletet. Az amerikai árszínvonal, még stabil francia valutát feltételezve is sokkal magasabb, mint a párisi. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy az amerikaiak még most is 20-30 százalékkal élnek Párisban olcsóbban, mint otthon. Hát még ezelőtt! Az Amerikában uralkodó alkoholiáram folytán szeszese italok ott csak tilos úton lehet szerezni, ami az ivást nagyon költséges szenvedéllyé tette.

Párisban az amerikaiak a legkifutottabb italokat, amelyekről otthon álmodni sem mernek, nevetségesen olcsó áron kapták meg. Ennek a paradicsomi állapotnak már most vége, az italok ára emelkedik. De arra a még mindig megélő árnyékulobátságunk, az amerikaiak nagy része bucsút mondott Párisnak, mert smiatt a kis differencia miatt nem érdemes a nagy vizek átkelni. Legelőször távoztak a kispolgári osztálybeliek, az infláció igazi hasznélvezői, azután a milliomosok és a milliárdosok. Ezek is megőrzik a frank emelkedését, mert a drágaság Párisban demokratikus intézmény; a kis szállodák és vendéglők árai nem emelkedtek oly mértékben, mint a luxushoteleké.

Az emberek büssen emlékeznek vissza az elmúlt deliá: időkre. Mennyi verekedés folyt itt le a világ különböző nemzetel között. Az amerikaiak nem akarták túrni a négerrek jelenlétét, a többi vendégek rendszerint a négerrek pártjára állottak s a pofon és a box úgy hullott, mint a jégkör.

Egy este az amerikaiak szokás szerint felszólítottak egy jelenlevő négert, hogy azonnal távozzék. A néger nem hagyta magát, felállt s a legtökéletesebb franciassággal, úgy, hogy szinte a nyálam csurgott utána, elmondta, hogy ő ügyvéd, hadi önkéntes volt, a francia fronton küzdött, több kitüntetést kapott, amelyeknek szalgjait meg is mutatta. Mindez nem használ semmit, az amerikai ifjúság nekiesett, s ki akarta az utcára dobni. A vendégek nagy része azonban a néger pártjára állt, szabályos boxharc fejlődött ki, s néhány amerikai véreire verve kellett a kórházba szállítani. Az aranjuezi szép napok elmúltak, a kávéházban szolid, polgári élet terpszekedik.

Mint minden országban, amelynek valutája rohamosan erik, összevásároltak a nehésváltású népek mindent, ami megmozdítható volt. Ebben a tekintetben is az amerikaiak vezettek.

Eppen ezért egy francia képviselő néhány hónappal ezelőtt indítványt tett oly törvény alkotására, amely a francia műkincsek lly tömeges, „ingatlan” állapotban leendő elhurcolását lehetetlenné tegye. Est a problémát időközben a frank gyökeresen megoldotta, mióta a dollár árfolyama alászállt, megszünt az amerikaiak lelkesedése a gót művészet remekel és a középkori várkastélyok iránt.

Párisban az infláció és a defláció ép oly hangulatot váltott ki, mint a többi országokban. Mikor elutastam, az idegenellenes hangulat a tetőpontján állott, az idegenek elleni tüntetések — bár nagyon enyhe formában — naprenden voltak. Ezek az események mutatták, mily kevésbé ismerik az emberek saját érdekeiket. Az idegenellenesség Párisban öngyilkosságot jelent. Az összes államok között Franciaországnak van a legnagyobb idegenforgalma s már a háboru előtt a francia lakosság jelentékeny része az idegenforgalomból élt. És a forgalom a háboru óta egyre nőtt s volt idő, amikor a munkásokat is beleszámítva, hárommillió idegen élt az ország területén.

Hogy a frank oly hosszú ideig tudta magát tartani, annak egyik oka abban rejlik, hogy az idegenek által behozott és elköltött pénz a francia fizetési mérleget megjavította. Enélkül a pénz elértéktelenedése még viharosabb lett volna. Franciaország és különösen Páris idegenforgalom nélkül ép oly elképzelhetetlen, mint a francia mezőgazdaság és ipar külföldi munkaerő nélkül. Egy rendszeres idegenellenes mozgalom Franciaországra nézve katasztrófát jelentett volna. És mégis, az infláció lázában, a valutaromlás és az áremelkedés okozta pánik közepette a párisiak jórésze megelégedett legfontosabb életérdekeiről s szentül hitte, hogy minden rossz, ami éri, csak azért van, mert az

Féléven belül véglegesen megalakul az új Jewish Agency

Pészachkor indul Palesztinába az amerikai szakértő bizottság

(Cluj-Kolozsvár, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölte az Uj Kelet, hogy az elmúlt hetekben megegyezés jött létre az amerikai cionista szervezet és a cionista szervezet kivül álló zsidó egyéniségek és testületek között a palesztinai zsidó államépítő munkában való részvétel tekintetében. Ez a megállapodás a cionista szervezet részéről már évek óta kezdeményezett Jewish Agency kiterjesztésének első sikeres stádiumát jelent. Első híradásunkban csak körvonalaisban tudtuk közölni azt a megállapodást, amelyet Weismann, illetve a cionista világszervezet és a cionista szervezet kivül álló amerikai zsidó körök ebben az irányban kötöttek. Most módunkban van ezt a nagyfontosságú megállapodást részletesen ismertetni. A megállapodás, amelyet Weismann személyesen olvasott fel a január 17-én New Yorkban megtartott nagygyűlésen, a következőképpen hangzik:

„Azok a tárgyalások, amelyek a cionista világszervezet és a pártokon felül álló amerikai zsidó körök között a Jewish Agency kiterjesztése ügyében folytak, végre olyan stádiumba kerültek, amelyben szüksegsen látnak a lefolytatott tárgyalások eredményét a nyilvánosság elé terjeszteni.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az 1925 május 1-én a newyorki Hotel Astorban megtartott pártokon felül álló Palesztina konferencia a következő határozatokat hozta:

Tekintettel az 1920 augusztus 10-én kelt svveai békeszerződés 132 ik pontjára, amelynek értelmében Törökország a szövetséges hatalmak javára lemond minden igényéről Palesztina tekintetében, továbbá megegyezőség a békeszerződés 95 ik pontjával, amely szerint Palesztina közigazgatása Angolországra, mint mandatárius hatalomra bízatik, azzal az előtelezettséggel, hogy a Balfour-deklarációhoz híven és a békeszerződésben elismert történelmi jogon a zsidó nép és Palesztina közötti egymásrataltságot megvalósítsa, tekintettel továbbá arra, hogy a cionista világszervezet elismerttett mint Jewish Agency, azzal a direktívával, hogy a mandatárius hatalommal való egyetértésben igyekezék az összes zsidóság közreműködésével megszerezni a nemzeti otthon felépítésére, tekintettel továbbá arra, hogy a cionista világszervezet a mandátum negyedik pontjához híven, javaslatba hozta a Jewish Agency kiterjesztését, amely testületben így a nem cionista zsidó elemek is megfelelő képviselők lesznek azon az alapon, hogy ők a részeseivé válnak a Jewish Agency privilégiumainak és köteleseinek. Minderre való tekintettel a konferencia a következő határo-

Ügyvéd és mérnök urak!

Cluj város földkönyve

(Külsőség és belsőség) két hatalmas térképpel

100 lei

főtéri olcsó könyvaukción (volt Friedmann könyvkereskedés)

idegenek olcsón élhetnek Franciaországban.

A gyógyulási folyamat gyors, de annál alaposabb volt. A valuta megszilárdulását követte az árak emelkedése, amely különösen október és november hónapokban volt viharos. Ekkor megkezdődött az idegenek kivonulása. A kura használt. Páris megbékült az idegenekkel. De ezek sem tudnak majd sokáig haragudni. Mizek helyt az árak csak kissé is csökkeni fognak, lassanként visszaszállingóznak. Mert Páris nem élhet az idegenek nélkül, de viszont az idegenek sem bírják ki sokáig Páris nélkül!

zatot hozza:

1. A ügy előkészítésére kiküldött bizottság jelentését a konferencia elvileg elfogadja.

2. A bizottság által előterjesztett terv keresztülvitelére a konferencia egy 12 személyből álló szervezeti bizottságot küld ki, amelynek tagjai nem tartoznak a cionista szervezet keretébe, akik azonban hajlandók a cionista világszervezettel együtt dolgozni abban az irányban, hogy az amerikai összszidóság részvételével a Jewish Agencyben elősegítsék.

3. Amint ennek az Agency-bizottságnak tagjai, akik mindannyian nem cionista szervezetek és testületek képviselnek, kijelentik, hogy megválasztásukat elfogadják, az „Agency-bizottság” konferenciára hívandó össze.

4. Ez a konferencia arról tanácskozzon és határozzon, vajjon kívánatos volna-e a Kereszt Hajjeszdot a Jewish Agency szervévé tenál tekintettel ezokra a finánciális ügyekre, amelyek az Agency hatáskörébe tartoznak.

A legutóbbi két hónap lefolyása alatt több összejövetel tartatott meg, amelyeken a tényleges munka felvételéről tanácskoztak. Beható tárgyalások után a konferencia összes tagjára az állapontira helyezkedtek, hogy kívánatos és szükséges a Jewish Agencyt az 1925 évben Bérsban megtartott cionista világongresszus irányelvei alapján kiterjeszteni, illetve megalakítani. A felállítandó Jewish Agency részére kidolgozandó átfogó program szempontjából a konferencia szükségesnek tartotta mindenekelőtt egy bizottságot kinevezni, amelynek feladata az lesz, hogy Palesztina helyzetét alaposan tanulmányozza. Ebben a bizottságban csak szakemberek vesznek részt és feladatuk hogy Palesztina mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és minden egyéb gazdasági lehetőségeit és ezzel együtt a zsidó munkák és eredményeinek jelenlegi állapotáról jelentést tegyen. Kötelezése ennek a bizottságnak vizsgálat tárgyává tenni, hogy mely földterületek áll rendelkezésére megvásárlás szempontjából az országban. Kötelessége a bizottságnak pontos munkarendszet javasolni, olyant, amely az ország lehetőségeivel megegyezik, valamint tervszet kidolgozni pénzügyek intézésére és a szükséges budget előkészítésére.

A bizottság pártokon felül jellegetű és oly személyekből kell, hogy álljon, akiknek itéletu orszativ erit. Tagjai mezőgazdasági, ipari keraktedelmel és pénzügyi szakértők legyenek. Ez a bizottság hosszabb ideig fog Palesztinában időzni abból a célból, hogy itélete közvetlen tanulmányozás alapján álljon és véleményadása mérvadó lesz az amerikai zsidóság részére.

Amint ez a bizottság formálisan is meg fog Jewish Agency.

Fontosabb részelt annak a megegyezés Világszervezet részé cionista szervezetén pedig Luis Marshall amelyen dr. Weizmann felolvasta, négyezer részt. Dr. Weizmann ezzel a megállapodást tett a cionisták és a között, a nagygyűlés

Olaszország készit

A világon első

(Róma, február 11-től.) Mussolini programját tekintve szakták a birodalom álmát, am litikából is lehet f. cionista kormány mit Kétségtelen, hogy a sem kiterjedésben, s téségében sem képes befogadni, aminek el millió olasz el külföld

A háboru előtti vándorolt ki Olaszorszt Áramokba és hogy Argentínát mint kény emlegetik. I bevándorlási terület Ausztrália is, nem háboru után.

Ma már nincs a ahol nagyobb kolóni még ott is, ahol álls Nemetszágban és Európai krízis elzárta. Als bevándorlás elő Ócánon túl is. Az olasz vándorolt ki, 4 az 1925 évben, ez amint hogy már Fra volt kénytelen vissza vektó francia gazdas. Az Egyesült-Áll és Brazília 11 ener, Belgium, Hollandia az utolsó évben.

E szmok minden hogy a kivándorlás I. Als politikai és gar nek súlyosságát igaz lamtkárság áll a h feladata, hogy előké módon, hogy azok a jólét közepette is meg. Eléggé ismert az. alig akadt az Egyesült felvette volna az a Csak az utóbbi évek nek hatása alatt hag állampolgárájukat.

Összevont középle tanfolyamok készitit dorolni szándékozik ismereteket és procl nek. Az elmúlt évbe iskola működött I. á társállomásokon, söt pontokon emigráns távozókat rendelkezé díjtalanul szállítanak

Egyrészt az im másrészt a nyersanya adta meg az impu z jesszedésének, azon

Ékszer

ők urak!
ros
yve
két hatalmas
ei
vauktion
ykereskedés)

noisországban.
ors, de annál ala-
lardulását követte
különösen október
olt viharos. Eire
vönulasa. A kura
z idegenekkel. De
ag haragudni. Mi-
esőskeni fognak,
t. Mert Páris nem
viszont az idege-
ris nélkül!

akul

oltság

kiküldött bizottság
leg elfogadja.

terjesztett terv ke-
egy 12 személy-
ot küld ki, amely-
cionista szervezet
ajlandók a cionista
ozni abban az irány-
zsidóság részvételt
tsék.

Agency-bizottságnak
em cionista szerve-
viselnek, kijelentik,
gdják, az „Agency-
randó össze.

ól tanácskozzon és
os volna a Keren-
yis szervévé tena,
is ügyekre, amelyek
oznak.

lefolyása alatt több
amelyeken a tény-
arácokoztak. Behú-
encia összes tagja
edtek, hogy kívána-
Agencyt az 1925.
cionista világon
kiterjeszteni, illetve
Jewish Agency ré-
program szempontj-
genek tartotta mi-
kinevezni, amelynek
esztina helyzetét al-
bben a bizottságba
részt és feladatuk
szági, ipari, kereske-
zdsági lehetőségeir-
zük és eredmény-
st tegyen. Köteli-
visszátartoztatás
áll rendelkezés-
az országban. Kö-
ország munkarendzét
ország lehetőségeir-
vonalat kidolgozni
szükséges budget et

felel jelleget és oly-
ljon, akiknek itele-
mezőgazdsági, ipari
szakértők legyen-
deig fog Palesztin-
hogy iteleto közvo-
álljon és vélemény
erikai zaidóság részére

Amint ez a bizottság betérjeszti a jelentését, formálisan is meg fog alakulni a kiterjesztett Jewish Agency.

Fontosabb részeiben ez a szövege annak a megegyezésnek, amelyen a Cionista Világszervezet részéről Chaim Weizmann, a cionista szervezetet kívül álló zsidók részéről pedig Luis Marshall irt alá. Azon a gyűlésen, amelyen dr. Weizmann ezt a megállapodást felolvasta, négyezer embertől többen vettek részt. Dr. Weizmann az a kijelentését, hogy ezzel a megállapodással véglegesen béke kötött a cionisták és az amerikai Joint vezetői között, a nagyvitalás viharos óráikkal fo-

gadta. Dr. Weizmann azt is bejelentette, hogy a megválasztott Palesztinabizottság még ez évben és pedig pontosan Pészach ünnep ideje előtt indul el palesztinai útjára. A jelentésükben körülből augusztus táján már be fogják nyújtani, lehetséges azonban, hogy jelentésüknek egyes részeit csak a későbbi időkben lesz módjukban a kongresszus elé terjeszteni. A helyzet mindenesetre jelenleg az, hogy előreláthatólag egy féléven belül az illetékes körök meg fogják kapni ezt a szakértői jelentést és ennek következtében semmi akadály nem lesz annak, hogy a Jewish Agency kiterjesztésének régóta húzódo ügye közmeglepedésre lezárulhassék.

vannak magának sz államnak. A gyarmatosítás tehát államédek, mert egyrészt állampolgárait saját területén helyezi el, másrészt az általa megtermékenyített földekről az állam olcsóbb, vámtmentes nyersanyagot kap. Rizs, egzotikus déli gyümölcsök, dohány és cukor nyersanyagok jelenléte kétségteletlenül erősen befolyásolja a kereskedelmi mérleget, nemkülönben az a tény is, hogy az új területek ipari ellátása is kiesik a már bevezetett Franciaország kezéből és az olasz kereskedelem terjeszkedését jelenti.

A „mindent otthon termelni“ fasclata jel-szónak jelentősége tulmegy az államérleg aktívva tételén: a földi embertömegeket egy-részt a fejlesztett ipari üzemekben, másrészt gyarmatain kívánja elhelyezni.

Filmek a kivándorlás propagálására

A gyarmatosítás, mint hogy kevés haszonnal jár, egyideig még népszerűsítésre szorul. Iggyenes filmek hívják fel a tömegek figyelmét az egzotikus tájakra és lakatlan, de gazdasági lehetőségeket ígérő ész-kafrikai területekre és a nagy olasz lapok állandó témája a gyarmatok nagyszerű fejlődési lehetősége. A „Colonia Illustrata“ című képeslap állandóan szebbnél szebb felvételeket hoz, ezenkívül két napilap propagálja a gyarmatosítás eszméjét. Az első kísérletek többékevésbé eredményesek voltak, amennyiben néhány mintafarm létesült Libiában.

Az olasz-arab közeledése jegyében

A másik oldalon a bennszülötteknek is kedvez az olasz állam. Az olasz mintavásárokon állandó pavillon áll az arab kereskedők rendelkezésére. Így kapcsolódik bele a fasclista kormány programja az arab közel-déi politikába, amelynek csábító előjelei az arab-olasz kereskedelmi kapcsolatokban jelentkeztek a Távolkeleten. Mussolini tudja, hogy a gyarmatosítás lehetőségeken első feltétele az arab világ szimpátiája. Köves Gyula

Olaszország mesterséges kivándorlással készíti elő gyarmati terjeszkedését

A világon elsőként olasz kolonisták az olasz iparcsibék előbesz. Állami propaganda csabítja emigrációra Italia népforrásait

(Róma, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mussolini programjának egyik kimagasló pontjaként székta emlégetni az olasz világbirodalom álmát, amelyre abból a gyarmatpolitikából is lehet következtetni, amelyet a fasclista kormány mintegy két év óta gyakorol. Kétségteletlen, hogy a mai Olaszország területe sem kiterjedésében, sem munkakialmak lehetőségében sem képes az 55 milliós olasz népet befogadni, aminek eredményeként mintegy 12 millió olasz el külföldön és más kontinensen.

tulterheltségét északafrikai gyarmatokon való letelepüléssel, vagy szisztematikus letelepítéssel enyhítse.

Mussolini csak régi terveket valósít meg

Az olasz gyarmatosítás terve nem új, az olasz-török háboru ennek szükségében született meg, de sohasem volt olyan égető, mint éppen most, amikor az emberfőlöség levezetéséhez nem állnak nyitva az országok kapui. A mai olasz gyarmatok Tripolisztól Cyrenaikig rengeteg embert képesek befogadni. Itt azonban nem állnak oly fényes gazdasági lehetőségek a bevándorló egyének rendelkezésére, mint az arany egykori hazájában, Amerikában.

Termékelen pusztaság, stvtag nagyrészt, helyenként igen durv rizs, gyapot és cukornád-földekkel, amelyek a világszcen súlyos tényezők. Az individuális nyereség helyett annál nagyobb és kedvezőbb gazdasági lehetőségei

A kamarában az új lakbérleti törvény betérjesztését sürgetik

A munkakamarák felállításáról szóló törvény a szenátus előtt

(Bucuresti Bukarest, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus mai ülésén Harsa interpellációt intéz az igazságügyminiszterhez a gyorsított bírói eljárások ügyében és kérdezi, hogy milyen intézkedéseket fogantatosított.

Voicu Nitescu felvilágosításokat kér a közlekedésügyi miniszteről a postatakarékpénztáraknál 1918 ig deponált összegek sorsáról.

Mavroieni kéri az ostromállapot felfüggesztését Ujdohrudisában.

Honoriu Banescu tiltakozik a községi tanácsok törvénytelen és politikai indokokból történt felszólása ellen. Kéri az idő megállapítását, hogy ebben az ügyben interpellációját részletesen kifejthesse.

Joanitzescu parlamenti iniciatívából javaslatot terjeszt be a jogi személyekre vonatkozó törvény egyes paragrafusainak módosításáról.

A lakbérleti törvényt bizottság tanulmányozza

Mirto az igazságügyminisztert interpellálja a lakbérleti törvényjavazlat betérjesztésének késlekedése miatt és kijelenti, hogy a késés a közvéleményben aggodalmat kelt. Kérdezi továbbá, hogy a gyorsított eljárásról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslatot mikor terjesztik be.

Cudalbu igazságügyminiszter válaszában kijelenti, hogy mindkét tervezetet parlamenti bizottságok tanulmányozzák. Mihelyt munkájukkal elkészülnek, azonnal megtörténik a lakbérleti törvény betérjesztése és a gyorsított eljárásról szóló törvény módosítása, amennyiben a bizottság azt javasolja.

Mi történt a Manastirea Dealului iskolában

A napirendre terve, Hanes a Manastirea Dealului-beli iskolában dühöngő skarlátjárvány ügyében interpellál. Kijelenti, hogy a járvány terjedésében kizárólag az iskola igazgatója hibás, aki elmulasztotta a preventív intézkedések megtételét. S.igaru intézkedéseket kér.

A munkakamarák ügye

Végül a munkakamarák szenátusi képviseltetésével foglalkozik és kéri, hogy a szenátusba delegálandó négy reprezentáns kizárólag munkásokból kerüljön ki. Utána Sendor József bírálja a törvényjavazlatot. Dorina ajánlja, hogy a kormány a tervezet elkezéséig nem vette figyelembe a munkásság érdekeit. Nea Romanescu törvényjavazlatot terjeszt be a szociális gondoskodásról.

A táncadórendelet ellen

A kamara mai ülésén Oeresanu elnököl, a kormány részéről Meisner és Mircea vannak jelen. Paul Ionescu az „Adeverul“ és „Politika“ igazgatói: Socor és Hefter visszatartó tónusban folytatott polemájával foglalkozik és intézkedéseket kér a büntetők ellen. Káuter a belügyminiszter táncadó rendeletét kifogásolja. Hanes a musceli városi tanács feloszlata ellen tiltakozik.

A háboru előtti években félmillió ember vándorolt ki Olaszországból évenként az Egyesült Államokba és Délamerikába, olyannyira, hogy Argentínát mintegy második Olaszországként emlegetik. De igen intenzív olasz bevándorlást terület volt Középamerika és Ausztrália is, nemkülönben Franciaország a háboru után.

Ma már nincs a földgömbnek olyan országa, ahol nagyobb kolónistákban ne élének olaszok, még ott is, ahol állandó emigráció van, mint Nemetszországban és Romániában. Az általános európai krízis elzárta a határokat a kontinensközi bevándorlás elől, de korlátozták azt az Olaszánon túl is. Az elmúlt évben 270 ezer olasz vándorolt ki, 40 ezerrel kevesebb, mint az 1925 évben, ez a szám csak öskenhet, amint hogy már Franciaországból 80 ezer olasz volt kénytelen visszavándorolni az egyre növekvő francia gazdasági válság miatt.

Az Egyesült Államokba 36 ezer, Argentína és Brazília 11 ezer, Ausztrália 4 ezer, Svájc, Belgium, Hollandia 15 ezer olaszt fogadott be az utolsó évben.

A legfőbb olasz probléma

E szövegek minden kétségen felül igazolják, hogy a kivándorlás egyik legnagyobb kérdése Itális politikai és gazdasági háztartásának, amelynek súlyosságát igazolja az is, hogy külön államtitkárság áll a kivándorlás élén, amelynek feladata, hogy előkészítse a kivándorlókat, oly módon, hogy azok az esetleges leendő anyagi jólét közepette is megmaradjanak olasz águkban.

Elégé ismert az, hogy a legutóbbi évekig alig akadt az Egyesült-Államokban olasz, aki felvette volna az amerikai állampolgárságot. Csak az utóbbi évek olasz politikai eseményeinek hatása alatt hagyták el tömegesen olasz állampolgárságukat.

Szisztematikus előkészítés a kivándorlásra

Összevont középiskolák, gyakorlati kiképzőtanfolyamok készítik elő ezermesterré a kivándorolni szándékozókat, ahol általános elméleti ismereteket és precíz gyakorlati kiképzést nyerne. Az elmúlt évben 214 kivándorlási ipari iskola működött Itáliában. A kikötőkben, határállomásokon, sőt a nagyobb vasúti csomópontokon emigráns házak állnak díjtalanul a távozóknak rendelkezésére, akiket az olasz vasutak díjtalanul szállítanak a határokig.

Egyrészt az immigrációs helyek hiánya, másrészt a nyersanyag kitermelésének szükségése adta meg az impuzust Mussolini gyarmati terjeszkedésének, azon céllal, hogy az anyország

Ékszeresek... FEINER, Arad... St. Bratianu, (vo t Weitze J. u.) 3. Ora és ékszerárúháza szor-zit be

DECCA Hordozható, világhírű angol beszélgépek és lemezek legolcsóbbak Bé-vész Béa zeneműkereskedésében, Marosvásárhely, - Kérjeu ajánlatot.

Émek

A magyar nyelvű cionista irodalom egy nagyon tartalmas és belső értékének megfelelő feltűnően szép külső formában megjelent könyvvel gyarapodott. A Keren H. jjeszód jeruzsálemi főirodája kiadta az Émek telepítésének történetét. A tekintélyes terjedelmű munka héber nyelven kívül Európa összes kulturályaiban megjelent és így a magyarul olvasó zsidó község is tájékozódhat szerkezettől a gigászi munkáról, amelyet a palesztinai zsidó államépítésben éppen az Émek területének meghódítása szimbolizál a legjobban. Az egész könyv az első pillanatra száraz statisztikai adatok felvételének látszik, de csak végig kell olvasni és valóságai egy izgalmas nagy regény panorámája tárul a szem elé. Egy nép újjászülésének nagy szerű regénye ez és ennek regénynek egyik legizgalmasabb fejezete az Émek.

A könyv rövid bevezetés után, amelyben az Émek jelenlegi fontosságát taglalja, gazdasági és nemzeti szempontból rövid történetét adja az Émek Jersaeli történelmi múltjának is. Izeltől hadd álljon néhány szakasz ebből a történelmi részlől itt.

„Ez a nagy hegyektől körülfélt síkság, amely az egyiptom-mesopotámiai karavánut mentén fekszik a régi történelmi időkben szinte önként kihalozott a népek csatáiról. Ritkán volt csak teljes béke ebben az élénk forgalmu országrészben. Hol az északi törzsek marakodtak a területén, hol a déli törzsek vették át tőlük az uralmat. Gyakran törték be a keleti puszták nomád törzsei is és száguldozva perzeltek fel városokat és falvakat. Ezeknek a régi történelmi településeknek romjai még ma is láthatók az Émek síkságát szegélyező dombokon. Ezen a területen aratott nagy szerű győzelmet Barak és Deborah közs vezérlete alatt a zsidó hadsereg Kananán király, Jaabin felett. A mostanában létesített chaszid kolónia helyén, a régi Chasroe-Hagójimban volt Sziszzerának a kanaanita hadak fővezérének hadszállása. Ason a ponton pedig, ahol jelenleg a chaszid kolonistáknak fiai szantanak és vetnek, állottak Jaalnak, a kenita Chever feleségének hátra.

Es a Jaal volt az, aki a vezett csapatból menekülő kanaanita fővezér Sziszzerát menekülése közben megölte. A mai Ain Charod mellett győzte le a zsidó elődök egyik legnagyobb hőse, Gideon, háromszáz harcosával a Midjanitákat és véglegesen felszabadította az országot a nyomorgató, pusztító ellenség uralma alól. Ugyáztzik, hogy ez a lapály azóta is a bátrak és a kiválasztottak próbasíve maradt, amint hogy még a mai napság is az.

Ez a hatalmas síkság volt a Holofermes temérdek hadseregének pihenő helye. Ezen a síkságon küzdöttek a Makkabeusok a szirgörgő elnyomók ellen. Itt vonultak keresztül a római légiók Vespasianus és Titus vezérlete alatt Galileából Judea felé és a galileai zsidók az Émeket környező hegyek és dombok barlangjaiból és sziklahasadékaiból a kövek és nyilak özönét adították a rómaiakra. Ugyanez a tájék látta Irsaeli harcait az edomiták és a filiszteusok ellen, ez a síkság volt szintere a kereszties hadak és a mohamedánok összecsapásainak is.

1799-ben Bonaparte Napoleon Meggidó mellett vonul be a Jersael völgyébe, ugyanazon az uton, amelyen évezredekkel azelőtt az egyiptomi faraó Nécho az asszirikok elleni harcába indult az Eufrates mellé. Így kelti fel — fejezi be a könyv az Émek ősi történetét — az Émek Jersael minden zsidó szívben örégi idők emlékeinek tömegét és ösztönös bennünkét új élet fakasztására ezen a történelemtől megszentelt földön.

Külön fejezeteket szentel a könyv az Émek leírásának. Tízteszen ismerteti az egyes településeket, amelyek között megemlékezik az erdélyi kolonistáiról is, Kfar Gideonról, amelyről röviden a következőket írja:

„Kfar Gideon az erdélyiek kolóniája, az Affule Nazareti országot mindkét oldalán terül el. A falu lakói valamennyien erdélyiek és kivétel nélkül ortodoxok. Kfar Gideon 1924-ben létesült és jelenleg negyven család él itt, akik négyezer dunamot művelnek meg. A telep lakóinak száma 179. A Keren Kajemot nagyszabású vízvezetékét épített a kolónián, amely Tel Adis és Carifim Kivcokkat is ellátja vízzel. Leírja az újabb telepítéseket is, amelyek

között a chaszid falu leírása érdemel nagy figyelmet. Erről a chaszid faluról többek között a következőket mondja a könyv:

„1925-ben Jablonai és Kosinici chaszid zsidók telepedtek le két csoportban Nachlat Jakob és Avodat Jiszrael telepeken, amelyek földjét részben maguk vásárolták, részben a Keren Kajemot bocsátotta rendelkezésükre. A chaszidok e telepei most vannak kialakulóban a Haifa-Nareti országot közelében fekvő 26 000 dunamnyi területen. Az új telepek egyelőre még fabarakokban laknak és talajjavítási munkálatokkal foglalkoznak, másrészt azonban már a föld megmunkálásához is hozzáfogtak.

A chaszidok letelepítésének kérdése a cionista szervezet kolonizációs osztályát súlyos feladat elé állította. Ezek a telepek mindnem mind Lengyelország városából kerültek Palesztinába és ugyszólván kivétel nélkül kereskedők és iparosok voltak. Minden átmenet nélkül kellett eddigi életmódjukat megváltoztatni és kellő mezőgazdasági ismeretek és tapasztalatok hiányában a gazdálkodásra átérni. Szaktudásukat azon erős akarat pótolja, hogy mielőbb meggyökeresedjenek őseik földjén.

A csoportok élén egy-egy rabbi áll, akik arra törekednek, hogy hidat építsenek a chaszidizmus és a chalomozgalmak között. Szerintük Palesztina megmunkálása az istentisztelet legmagasabb formája. A telepítési munka vezetői ezen törekvéseket minden eszközzel támogatják.

A szépen kiállított könyvet számos nagyon jól sikerült fényképfelvétel és egyéb illusztrációk díszítik.

**Ujabb nagy
könyvszállítmány
érkezett**

a főteri olcsó könyvaukczióra
(volt Friedmann könyvkeresek.)

Román,
magyar,
német,
francia

szépirodalmi és tudományos művek. Technikai, orvostudományi művek

Operaszövegek drbjá 5 és 10 L.

ciók díszítik. A könyvnek lényegpótló szerepe van a magyar nyelvű cionista irodalomban és a Keren H. jjeszód központi irodája nagy szolgálatot tett ennek a könyvnek kiadásával, nemcsak a Keren H. jjeszód munkájának, hanem az általános cionista ismeretek elterjesztésének is.

Specialis bizottságok fogják ellenőrizni a vonatok pontos közlekedését, fűtését és világítását

Minden nagyobb pályaudvaron működni fog egy bizottság, hogy a vasúti személyzetet a legnagyobb pontosságra és kötelességtudásra szorítsa

(Bucuresti-Bukarest, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az államvasutak vezérigazgatósága, úgy látszik, végre mégis rendszer próbát teremtett a CFR vonalain. Február 10-ével az ország különböző városiban bizottságokat fogtak felállítani, amelyek a vonatok késését van hivatva mindenképp is ellenőrizni és az esetleges büntőket megbüntetni. Ugyancsak ezen bizottságok fogják felülvizsgálni a vonatok rendszeres világítását, fűtését és tisztántartását. A rendkívül üdös és már évek óta esedékes rendelet egyébként a következőképpen hangzik:

Február 10-ével Bukarest, Temesvár, Arad, Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó, Csernovitz, Jasi, Kisenev, Galac és Constanta városokban bizottságok állítandók fel a vonatok közlekedésének

ellenőrzésére. A bizottságok tagjai: egy forgalmi felügyelő, egy ellenőr és az illető állomás főnöke lesz. A bizottság feladata a következő:

Ellenőrizni fogja a vonatok érkezésénél és indulásánál a kocsi világítását, fűtését és tisztaságát. A bizottság azonnal büntetheti azokat, akik esetleges szabálytalanságokban bűnösöknek találtak.

Amennyiben a vonat arról az állomásról, ahol összeállították, két percen felüli késéssel indul, azonnal vizsgálat tartandó, melynek eredményét a bizottság közzé teszi a füzetvezetőnek jelenteni. Ugyancsak kötelesek a bizottságok az összes vonatok indulásánál és érkezésénél konstans két percet meghaladják és a megfelelő szankciókat alkalmazni.

Komoly szakadási mozgalom indult meg a nemzeti parasztpártban

Lupu és hívei visszaállítják a régi parasztpártot. Liberális taktikát látnak a kiválasztási akció hátterében

(Bucuresti-Bukarest, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu Jonei szívós robbantópolitikája végül is eredményre vezetett. Ami nem sikerült a nemzeti és parasztpárt fuziójának négyévi tárgyalás után történt megvalósulásakor, ezalkalommal már mutatja hatását. A nemzeti parasztpártban komoly válság van, amely az egész fuziót veszélyeztetheti. Bizonyos, hogy már a fuzió miatt itt-ott is voltak elégtelenedők, de különösen a parasztpártban, amely a fuzióval nagyobb áldozatot hozott. Az elégtelenedők azonban alávetették magukat a pártfegyelemnek, amely azonban bizonyos nagyjelentőségű kérdésekben már nem tudta a nézeteltéréseket elsimítani. Amellett azonban, hogy egyes államjogi kérdésekben a nemzeti parasztpárt tagjai nem értettek egyet minden tekintetben, az így támadt elvi részt a kulisszák mögött a liberálisok tovább szélesítették.

Különösen akkor vált intenzívebbé Bratianués robbantó politikája, amikor a kormány komoly tárgyalásokba ereszkedett Maniúskkal egy esetleges kollaborációról. Ha ez a meggyezés létrejön, a liberális párt hosszú időre elvesztí az politikai súlyát, amelyre tradíciójánál és tökeerőségénél fogva igényt tart. Ezen az eshetőségre a kivédésére a legalkalmasabb pillanatban jött a liberálisoknak segítségére az

deklaráció, amelyet a nemzeti parasztpárt felolvasztatott a parlamentben az 1926 január 4-iki események revíziójáról. Minthogy ebben az alkotmányjogi kérdésben a nemzeti parasztpárt sohasem volt egységes, egy ilyen aktív meggyilatkozás csak kiélezhetette az ezirányú ellentéteket, amelyeket azután kívülről is addig mélyítettek, amíg komoly szakadási mozgalom lett belőle.

A ma reggeli „Cuventul“ értesülése szerint Maniu és Lupu tegnap éjjel hosszabb megbeszélést folytattak egymással. A lap tudni véli, hogy Lupu kilép a nemzeti parasztpártból és pártokivüli csoportjához számosan csatlakoznak, akik a fuzióval nincsenek megelégedve. Csak természetesen, hogy a Lupu úgy élénken foglalkoztatja a politikai köröket. A nemzeti parasztpárt lapja, a „Romunia“ kijelenti, hogy a párt kommitnéjét az összes párt-tagok hozzájárulásával hozzák és épen ezért a Lupuról szóló állítások alaptalanok. A liberális „Viitorul“ viszont kijelenti, hogy Lupu minden prezzszió ellenére is intranzigens maradt és úgy az ókirályság, valamint Bessarabia pártszervezetének igen jelentékeny és tekintélyes csoportja szolidaritást vállalt Lupuval és kéri a pártkongresszus sürgős összehívását. Más lapok szerint is Lupu valószínűleg kilép a pártból.

Dickens

Bemutató a kold

Ez aztán olyan, kedves! Semmi több, azután némi ejtett lényeg ismerés...

T. Taylor Dicks másodrendű karácsonyi T. Taylor Dicks a lényegén alig változékabb tette, kompségből éleesebbre mo bele valami új rezzibenizmus. Ez is it

Különben a fig... azért Dickens törheti össze őket! érzelmes, családias, vel mezzettebben, így alig nyert az áben sincs szüksége

Kétségtelen: — lor k zében, drama motivalatlan epikai pl. motiválalaa E még ha a mult szé érthete len, illetve odafügg-lében. Az tén, hogy csirálna a lát-ány, a drámada. El akarjuk h az árán oldódnak tetezés...

Különben a de Söt: — a lepkadt után jön egy érde nettel, hol erős sz detileg terjengősen A harmadik felvon lag, — de itt má a „mindent tudni kikerülünk belőle, A hárs? ... Mi is volt — Igazán nem

Am van egy Dickens olvasást abba a sajátágba mondottam...

— A ticsök hasonlat a boldog és csand-s szerete meleg szeretet ha fuakciója a darab léte nő. A ticsök lanabau megcsóla is, aki nem hisz szimbólum mélye ugyan, mely fáj, egy kedves és m talál ki, még akk fogásait — Ibsen

... S van mé elem e dramatizál ... Émek a el a darab tartal

... Pötty bol de sokkal öregebb is megszerette, m egy kis fiuk, aki minden szerete

Pötty iekolst előtt áll, hogy s Nehesen tessi... s főleg, — ugy óta szeret, Edvá forniában. — N tehát, immo-ánn fejezett dolog. A May a tipikusn zsákmányoló tele alapsón undok

Jön azonban két pillére van: becsületes, koldo tására! Caleb ki — leányával, a Pötty, aki egy j szenvével dolgoz

Dickens-T. Taylor: Házi tündér

Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban

Ez aztán olyan, amire azt kell mondani: — kedves! Semmi többet!... De ezt az egy szót aztán némi ejtétt hangszíval. Azért is, mert a lényeg ismerős...

T. Taylor Dickens harmadik, többé kevésbé másodrendű karácsonyi történetéből, amelynek *T. H. H. H.* címe, dramatizálta a darabot. A lényegén alig változtatott. Talajdonképpen csak kezebbé tette, kompromisszálta a dickens-i bőbeszédűségből élesebbre modelálta a lényegét. S ha szorult bele valamit új rezznet, az csupán egy kevéske ibsenizálás. Ez is inkább a technikában...

Különben a figurák maradtak az eredetiek (... azért Dickensiek, hogy még mesterember se törheti össze őket!) Maradt az egész eredeti dickens-i érzelmes, családi, mékás-figurás világ, — valamilyen mértékben, koncentráltabban. Az irodalom így alig nyert az átdolgozással. Dickensnek különben sincs szüksége rá...

Kétségtelen: — a dickens-i fabulából, itt, Taylor kében, dramatiszta mese lett, bár maradtak motiválisan epikai szálak, motívumok. Mért marad pl. motiválisan Edward holt híre? Drámában, még ha a múlt század elején is történik, az ijeszmi érthető len, illetve kitalál és erőszakolt, zavar az odafigyelésben. Az ilyen mozzanatokból tuduk tisztázni, hogy csiralmány az egész. Holott mindannyian a látvány, a dráma hitető válságáért figyelünk oda. El akarjuk binni a világot. Ennek a hitnek az áru oldódunk bele... Ez a beleoldódásunk a tetszés...

Különben a darab technikai kiépítés: tisztá. Sőt: — a lekadat és lírai végzetésű első felvonás után jön egy érdekfeszítő második, egy nagy jelenet, hol erős színpadi érzék fogja össze az eredetileg terjengősen szétesett dickens-i fabula szálait. A harmadik felvonás nemkevesebb konzerv technikai, — de itt már oldás, kibozozás és különben is a „mindent tudunk” a szituáció. És így végül is kikarunk belőle, — minden baj nélkül...

A hatás?

... Mi is volt?

— Igazán nem szükséges erősen odafigyelni.

Án van egy mozzanat, amit nem éreztem Dickens olvasásakor és itt megjelenik. Ez belevág abba a sajátágba, amit a darab elibenizálásáról mondtam...

— A tücsök Dickensnél fontos, de lappangó hasonlat a boldog, egymást istápoló emberi, állandó és csendes szeretetről. A megértő és élő, eleven, meleg szeretet hasonlata. Ennek a hasonlatnak a funkciója a darabban se változik, — csak a jelenléte nő. A tücsök a színpadon minden fontos pillanatban megszólal. Mindenki beszél róla. Még az is, aki nem hisz ebben a szimbólumban. Mert itt szimbólum mélysége lesz. Nem német szimbólumé ugyan, mely fájdalommal és páthosszal teli, hanem egy kedves és mosolygós, aminőt csak angol író talál ki, még akkor is, ha ennek a technikának a fogásait — Ibsentől veszi.

... S van még egy momentum, ami korunkbeli elem e dramatizálásban...

... Ennek a megvilágítására azonban mondjuk el a darab tartalmát... Persze röviden.

... Pötty boldogan él Johnnal, aki nála sokkal de sokkal öregebb. Nem szerette mindig. Án végül is megszerette, mert jó és aravaló s van is már egy kis fiuk, aki köré a ragyogó kedvességű Pötty minden szeretete felugrzik.

Pötty iekolatársnője May az előtt az elhatározás előtt áll, hogy szintén öreg férfinek nyújtsa kezét... Nehézzen teszi... Szűlei azonban szinte kényeztetik s főleg, — ugy sem lehet azé, akit gyerekkora óta szeret, Edwardé! Edward meghalt, — Kili-forniában. — Nincs mit várni tovább. Házassága tehát, immelámmal ugyan a részéről, — de befejezett dolog. Az esküvő dá umát már ki is tüztek. May a tipikusan dickens-i gonosz és usorás és kiszákmányoló felesége lesz, Tackleton uré, aki egész alaposan undok és ellenszenves...

Jón azonban a bonyodalom. A bonyodalomnak két pillére van: Edward szűli háza, az öreg és becsületes, koldos szegény Caleb (— a sivek rikasztására! Caleb kiszákmányolója, a vén Tackleton) — leányával, a vak Bartával, — a másik pillér Pötty, aki egy jóéges bajkeverő becsületes ellenszenvével dolgozik Tackleton ellen, azért is, mert ő

mér tudja, amit a többiek nem tudnak, Edward él! sőt megérkezett, — álrubában, álszakálva... Így alakul ki a komplikációk sora s ezekben a mozzanatokban lép fel az az elem, amit az imént korszerűnek mondtunk, — t. i., hogy a szereplők jó része, mint a vak leány, egy külön, speciális érzékszervvel érez és lát, sejt és intrikál a komisz és ellenszenves Tackleton irányába. A dickens-i jómémberek külön érzékszervvel szerelődnek fel. Ezért azonban nem sejtlemeskednek, ne is vizionálnak, nem lesz a játék kicéreties, — mégis azonban egy kicéreties elem van jelen, mely megmagyarázhatatlan sugárzással árad belőlük...

Nem tudom, hogy a Magyar Színház előadása hangsúlyozza-e ezt az elemet, sorok írója szöveg mellől beszél a darabról — a szövegben mindenre benne van. Ez az az elem, aminek furcsa

dívatai vannak. Nyugaton darabban, rendezésben, Taylor mindenesetre kihozta...

5
... Azután az történik, hogy Tackletont kilöki. May tényleg Edward felesége lesz. A tücsök a darab végén jókedvűen ciripel...

s így,
a nezővel ismét sikerült elhítenni, hogy az a fontos, hogy Juliska Janicsé lesz holott mi van velünk?

ki lesz az enyém?
s am-nnyiben arról nem lehet szó s önökét egyáltalán nem érdekli!

— mért érdekli ugyanez itt?
Valahol bizonyosan roszdásak már fogalmaink! Végül is jó lenne már mást is hallani.

Gaál Gabor

Tovább tart a polgárháború Portugáliában

Még nem dőlt el a harc a kormány és a felkelők között

(London, február 10. az Uj Kelet tudósítójától.) A „Daily Mail” Portugáliából érkező jelentése szerint a harcok kimenetelében még mindig nem lehet tisztán látni. Különösen az oporto-i és lisszaboni harcoknak van igen sok áldozata. Az előbbi városban borzalmas jelenetek játszódtak le. A napok óta tartó bombázás igen sok helyen a rendes lakóházakat is összerombolta s az utcákon tömegesen fekszenek a halottak és sebesültek. A város több utóján igen elkéseredő véres harc folyt a kormányhí lovasság és a felkelők csapatai között. A vasutassztrájk az egész országban mára általánosá vált. A kormány viszont Portugália egész területére ostromállapotot hirdetett ki. A harcokban repülőgépek is részt vesznek, melyeknek bombái, különösen Oportóban még fokozzák a pusztulást. Hír szerint Gomez da Costa tábornok, a portugál déli csapatok főparancsnoka, aki májusban a jelenlegi kormány vezetőivel közösen hajtott végre a pronunciamento, szintén a felkelőkhez csatlakozott. Gibraltárból egy angol cirkáló hajót rendeltek Lisszabonba és két tor-

pedórombolót Oportóba, hogy a városokban időző angol állampolgárokat megvédjék.

Páris, febr. 10. A párisi portugál követség egy kommunikatív adott ki, mely szerint a külügyminiszter aláírásával táviratot kapott Lisszabonból s ennek alapján határozottan megafolja azt, hogy a felkelőknek sikerült volna a minisztereket letartóztatni. Ezzel szemben viszont a kormánycsapatok még február 7 én bevonultak Oportóba és az ottani forradalmárokat levertek. A kormánycsapatok most a lisszaboni tengerészeti arzenált támadják, ahová a forrongó tengerészek, a köztársasági gárda három százada és több lisszaboni polgár menekül. Lisszabonban küldetésben, a hivatalos jelentés szerint, teljes a nyugalom. A párisi követség kommunikatívjának megfelelő a többi európai főváros portugál követségeinek kommunikatívje is, amelyek mindannyian roszakaratu behatmányoknak jelentik ki a portugál lázadásokról szóló híreket és hidegvérrel állapítják meg, hogy Lisszabonban, sőt Oportóban is teljes rend van.

Az új belügyminiszter személye miatt ujra válságban van Marx kormánya

A Keudell-ügy f. jelleményel. A párisi sajtó higgadtan fogadja az eseményeket

(Berlin, február 10. az Uj Kelet tudósítójától.) A birodalmi gyűlés pártvezéreinek tanácsa ma a csütörtöki tárgyalások napirendjére tűzte ki a választ arra a kommunisapárti részéről előterjesztett interpellációra, amely von Keudell belügyminiszter kétséges szerepét tette szóvá a Kapp féle államcsíny idején. De már a pártvezérek tanácsában bejelentette Marx kancellár megbízásából Pünder államtitkár azt, hogy Marx csütörtökön még aligha tud válaszolni az interpellációra és nem igen adhat majd felvilágosításokat von Keudell belügyminiszter szerepére nézve, mivel a mai nap folyamán újabb adatok és akták érkeztek a birodalmi kancellárhoz a belügyminiszter szereplésére nézve. Ez az előzetes felvilágosítás eléggé súlyos természetű.

Ilyen körülmények között eléggé bajos feltételezni azt, hogy Marx kancellár vállalja a teljes erkölcsi felelősséget belügyminiszterének törvényes és alkotmányos megatartására nézve, annál kevésbé, mivel az bizonyos, hogy Marx kancellár, valamint Hudenburg tabornagy nem tudnak arról, hogy von Keudell főszolgabírói állásából kénytelen volt fegyelmet von távozni, azért, amiért a Kapp-féle államcsíny idején megatartása igen jogos aggodalmakat ébresztett fel.

Von Keudell, aki váratlanul, meglepetés gyanánt lett fiatal képviselő létezés belügyminiszteré, változatlanul fentartja álláspontját, amely szerint bármilyen pillanatban szívesen lemond állásáról, ha ezzel könnyíthet a Marx-kormány helyzetét és a német politikai válság kibonyolítását. De egészen ma estig a német nemzeti párt nem mutatott hajlandóságot arra, hogy felhatalmazza von Keudell belügyminisztert a visszalépésre és így lehetővé tegye a kormányválság sime, gyors megoldását. Mert azt aligha lehet kétségbevonni, hogy Németország ma újból a kormányválság állapotát éli és a mérsékelt polgári baloldal lapjainak véleménye szerint is a von Keudell ellen felmerült

súlyos adatok sora szinte lehetetlené teszi az új belügyminiszter megmaradását az öleltszerűen és rögtönözve reá ruházott súlyos állásban.

Ha tehát Marx kancellár ennek ellenére megint haladékat kér és újabb négy napot mond szükségesnek arra, hogy alapos tanulmány tárgyává tesse a von Keudell belügyminiszter ügyére nézve legu óbb eleje terjesztett aktákat, akkor valószínűleg nem az akták tanulmányozása végett van szüksége Marx kancellárnak erre a haladékra, hanem azért, mert a német nemzeti párttal szeretne valamilyen megállapodásra jutni.

Az új német belügyminiszter személye körül támadt furcsa bonyodalomban igen megnyugtatóan hat az a körülmény, hogy a párisi lapok igen mérsékeltlen foglalknak állást a Keudell-ügyben és többnyire magukévá teszik azt a fel-fogást, amely szerint egyelőre a tényállás hiteles tisztázását kell bevárni.

Ez arra vall, hogy Párisban teljesen érvényesült most Briand álláspontja és Briand türelemre bírta azokat a párisi lapokat, amelyek a belügyminiszter részéről történt befolyásolás nélkül most már valószínűleg riadót fujának a német belügyminiszter ellen.

De ha a párisi lapok egyöntetűen követelnék von Keudell távozását, akkor ez csak meglehetősen Marx kancellár számára az új belügyminiszter menesztését, mivel a német nemzetiek, akik ma is már csak önérteti okokból ragaszkodnak az általa kijelölt belügyminiszterhez: még kevésbé nyugodhatnának meg von Keudell menesztésében akkor, ha az a látszat támadna, mintha francia nyomás alatt történt volna az új belügyminiszter elbocsátása a hivatalviselésnek alig egy hete után.

Egy bizonyos: Németországban, amely eddig az alaposan hazája volt, idáig nem igen történt olyan kisiklás, amilyen most von Keudell belügyminiszterre történt kivétele volt.

ány

ukcióra
keresk.)

ancia

domá-

nikai,

nüvek

és 10 L.

gpótló szerepe
dalomban és a
nagy szolgál-
dásával, nem-
nak, hanem az
rjesztésének is.

vonatok

ását

gy a vasúti

szorítás

ti: egy forgalmi

stó állomás fő-

a következő:

érkezésénél és

fűtését és tiszt-

ítható szokat,

ban bűnösöknek

az állomásról,

feldől kérésrel

b, melynek ered-

zetelvezetőségnek

a bizottságok az

érkezésénél kom-

mennyiben azok

megfelelő szank-

...

meg

...

kát látnak

ti parasztpárt fel-

z 1926 január

Mint ahogy ebben

nemzeti parasztp-

egy ilyen aktív

ette az ezirányu

kivülről is addig

szadái mozgalom

értesülése szerint

noszabb megbe-

lap tudni véli,

parasztpártból és

nosan csatlakoz-

tek megelőzve.

pu ügy élénken

ket. A nemzeti

„ kijelenti, hogy

s párt-tagok hoz-

szert a Lupáról

iberális „Vito-

Lupa minden

os maradt és ugy

rábia pártszerve-

tekinthetős csö-

puval és kéri a

lvását. Más lapok

kilép a pártból.

HÍREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági újság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 As Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Iwan Goll: A macska

A Sphinx vagy, valószínűleg jelenség: Fix szemid fekete aranyán Kgyulladnak a néma éjszakák.

A sötétben kitégél a szem Az elem elarolja magamagát Kék U sugarakkal Világitod at a világ szivét Dinamittal szaggatod fel az éjszakát.

De mit társz fel nekem? A semmit, mely minden fal mögött S meg csillagaink mögött is — ásit.

Fordította: G. G.

— **Bulgária szabadszónát ajánl Cseh szlovákiának a várnai kikötőben.** Szót aból jelenük: Saorpij varnai cs. hszlovák konzul a varnai kereskedelmi kamara egy delegátusával ma Prágába utazott, hogy itt az érdekelte körökkel megbeszéljek annak lehetőségét, hogy Csehszlovákia keletre irányuló kivitelét a várnai kikötőn keresztül bonyolítsa le. A bolgár kormány kifejezte azt a hajlandóságot, hogy ebben az esetben Csehszlovákia számára a várnai kikötőben szabad zónát biztosítsa, amelyen tranzitáruk részére raktárakat létesítsen a csehszlovák kormány. A várnai kikötő szabad zónája döntő fontosságú lenne a csehszlovák kereskedelem, főleg a dunai hajózás számára, mert Varna a Fekete-tenger egyik legvirágzóbb kikötője és közvetlen közelében fekszik a Duna torkolatának. Bolgár hivatalos körök biztosra veszik, hogy Prágában szívesen fogadják az ajánlatot.

— **Az új magyar menetrend egja vitja a Románia felé irányuló vonatközlekedést.** Budapestről jelenük: Az új magyar vasúti menetrend előkészítése már folyamatban van és a régi menetrendben annyiban fog változást eszközölni, hogy ezentúl közvetlen expresszösszeköttetés lesz Budapest és London és a Balkán között. Ennek az összeköttetésnek állomáival a következők: Hook van Holland—Bécs—Budapest—Bélgárd—Szófia—Konsztantinopol—Áthén. A budapest—fiúmei összeköttetésben a békebeli rend tér vissza. Eönnyösebb lesz Magyarország összeköttetése a Tatrával. És egészen örövendetesen javul a Románia felé irányuló vasúti forgalom. Például a Budapestről délután induló szegedi gyorsvonat közvetlen összeköttetést kap Temesvárral és megjavul a pancsovai összeköttetés is valamint sokkal kellemesebbé fogja tenni a forgalmat, hogy a debreceni gyors közvetlen csatlakozást fog kapni Szatmár és Nagybánya felé.

MORAVETZ
 ROMÁNIA ZENEMÜKÖZPONTJA
 TIMISDARA
 MINDEN ZENEMÜVET RAKTÁRRÓL SZÁLLIT!
 Jegyzékek ingyen

Harmas miniszteri bizottság készíti elő az új sajtóreformot

Bukarest: február 10. A minisztertanács Mitilneu, Berlescu és Cudalbu miniszterekből álló bizottságot küldött ki a sajtóreform megszerkesztésére. A törvényjavaslatot a sajtószervezetekhez is eljuttatják megvitatás és állásfoglalás végett.

— **Meghalt az itáliai egyetemek dékánja.** Romától jelenük: Nápolyban meghalt a napokban Antonio Cardarelli egyetemi tanár. Az elhunyt egyike volt a leghíresebb belgyógyászoknak, udvari orvosa volt II. V. or. Emanuel és Umberto olasz királyoknak és az összes olasz egyetemek dékánja volt.

— **Kétfélmillió tonnával növekedett a világ hajóállománya.** Rómából jelenük: Az elmúlt év utolsó hónapjában megindult intenzív hajóépítés következtében december végére a világ hajóparkja 1.933.027 tonnával emelkedett. Olaszország megelőzte területével az északi tengeri államokat, nemkülönben az amerikai Egyesült Államokat is, amennyiben 240 ezer tonnával közvetlenül a brit birodalom mögé került, amelynek hajóparkja 740 ezer tonnával emelkedett. Németország 212 ezer, Amerika 151 ezer, Hollandia 145 ezer, Franciaország 143 ezer tonnás térfogatú hajóállományt épített 1926 évben. A hajómotorok konstrukciójában is Anglia az első 720 ezer lóerővel. Ebben a tekintetben Olaszország 284 ezer, Németország 172 ezer, Amerika 139 ezer, Franciaország 109 ezer lóerővel szerepel.

Concurrenta
 Brassó és vidéke leg-elsőrendű közönségének uriszabósága
 első helyen vezet
 Tehenplac 4. Brassó. A fürdővel szemben.
Szövetraktár
 Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

— **Károlyi Mihályné régiségkereskedést nyit Parisban.** Budapestről jelenük: A „Reggel” című hetilap parisi munkatársának gróf Károlyi Mihálynéval folytatott beszélgetés közli. A cikk szerint Károlyiék a Quai d’Orsaybeli Károlyi palota után most a Boulevard Raspailon, a festék, irók, szőrösök és emigránsok legdemokratikusabb negyében laknak. A szoba, ahol Károlyiék fogadta az újságírót, nagyon egyszerű, egészen kispolgári. Érdekes, hogy Károlyi két gyermeke, Ádám és Éva nem beszélnek magyarul, hanem csak franciául és angolul. Károlyi is ma is a régi szép a szony. Szeme azonban fáradt és fénytelen. Amikor az újságíró megkérdezte tőle, hogy milyen az élete, keserűen fakadtak ki a szavak az ajkáról: Amilyen az emigránsoké lehet. Varnuk. Majd váratlanul ezzel a kérdéssel fordult az újságíróhoz: Mondja, ha két hetre hazamegyek, mit csinálnék? Leucinának? Hazautaztam volna két hetre Parásra, hogy lassam, mit csinálnék ott és hogyan folynak a dolgok. De hát belátom, hogy nem lehet. Amerikában talán mondtam olyat is felolvasásim során, ami nem tetszett azoknak, akik ma az urak Magyarországon. Parisba azért jöttünk, mert itt több a magyar és mert ez internacionálisabb város, mint London. Minden ország menekültjei itt élnek. Rangoteg az emigráns és ezek közt élünk mi is. Ferjem jelenleg Londonban van, ott nevelkedő leányomat látta meg. Éa most valami tizlet után nézek. Régiségkereskedést akarok nyitni a Bois körül. Konyvekot, cigarettatárcákat, szipkákat fogok árúsítani. Már rég akartam ilyen üzletet nyitni, eddig azonban nem sikerült, most végre remélem megvalósíthatom régi tervemet, mert most jobb összeköttetésem vannak. Addig is ingyen ebédkezőre gyűjtök az állástalan magyar munkások számára. Egyébként végzem a háztartás körüli teendőket, néhány amerikai lap számára cikkeket írok és sokat fordítok. Az újságíró megemlítette Károlyiék előtt, hogy Budapestben az a hír tartja magát, hogy ő tartja férjében a lelket és ha ő nem volna, Károlyi már fűbellette volna magát. Élesen, ridegen, minden szót hangsúlyozva, a következőket válaszolta erre Károlyiék: Ferjemnek mindig volt és lesz annyi ereje, hogy meggyőződése mellett kitartsjon. Tudja, hogy ez a helyzet sokáig még sem maradhat meg, annak ellenére, hogy a legközelebbi jövő valóban egész sötétnek és reménytelennek látszik. De ez csak látszat, ez mindkettőnk szilárd meggyőződése.

— **Elégette feleségét, hogy nőül vehesse szeretőjét.** Rómából jelenük: Megdöbbentő családtragédia színhelye volt Cosenza olasz városka. Egy Tomassina nevű munkás, aki különváltan élt feleségétől néhány héttel ezelőtt felkereste a feleségével vádházasságban élő Tronolo nevű kocácsot, hogy feleségét rábírija a visszatérésre. Az asszony időközben állapotos lett és Tronolo örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy megszabaduljon tőle, sőt 200 líra ajándékot is adott. A megírt házaspár egy hétig csendben élt együtt, egy este azonban nagy tüstefelűre lettek figyelmesek a szomszédok, amely a ház udvarából tört elő. Berohantak a házba, ahol borzalmas látvány tárult eléjük. Az asszony, ahinek a férj előbb eltörte vállcsontjait és lábcsontjait, félig szenné égve fektet az alája rakott máglya közepén. A csendőrök a gyilkos férjet csak hosszas keresés után találák meg szeretője házában.

— **Öngyilkosságot követett el, mert reménytelenül volt szerelmes egy rádióművészebe.** Berlinből jelenük: Proschek Karolina 52 éves szakácsnő, aki már huszonkét éve egy helyen szolgált és igen derek, becsületes lány volt, tegnap este világitó gázzal megmérgezte magát. Proschek Karolina szenvedélyes rádióamatőr volt. Saját vallomása szerint beleszeretett egy rádióművészebe, aki nek koncertjeit nagy szenvedéllyel hallgatta. Nemrég leveleket is írt neki, azok azonban val sz nélkül maradtak. Végül is belátta szerelme reménytelenségét és tegnap este, miután utoljára hallgatta végig ideálja énekét, kinyitotta a gázcsapot és megmérgezte magát. Reggelre már csak holttestére akadnak.

— **A „Szomorúságának énekese” paródiája Petrozsenyben.** A petrozsenyi Barisszia, amelynek működését előadásai minden évben a szezon legkimagaslóbb eseményei közé tartoznak, e hó 19 én rendzi meg ezévi első műsoros előadást, amelyen többek között bemutatásra kerül a Vámos Leó és David Ernő által írt „Egy énekés szomorúsága” című paródia. Az egyfelvonásos szellemes humorral karibirozza ki az eredeti darabot a máris óriási érdeklődés nyilvánul meg a premier iránt. A darab rövidesen egész Erdélyben színpadra kerül. Az estélynek másik fénypontja lesz egy új Káren Káremet automata, amely különösen eredetiségével és ujszerűségével fog nagy hatást kiváltani.

Select-mozgó
 ★
Február 11.
Schellenberg testvérek
 Kellermann világhírű regénye után. Főszerepben: Konrad Veidt (dupla szerep), Liane Heid és Lil Dagover.
 Gyönyörű rendezés. Megható jelenetek.
 Monopol Matador

Urania-mozgó
 Szenzációs premier.
Stuart Webbs közismert művész
Harc az örökségért
 szenzációs kalandor filmben. A neves detektív legszenzációsabb kalandjai
 Monopol Filmcentr.

Apollo-mozgó
Mortonkastélykísértete
 Szenzációs dráma 5 hosszú felvonásban.
 Főszerepben Grit Heid és Harry Leon.
 Monopol Matador

A Kolozsvári T. R.

1927. évi február Cluj (Kolozsvár), (tér) 7. szám

1. Az igazságtétel...
 2. Hatalmazott...
 3. Az alapszabály...
 4. Szegények...
- Ezen közgyűlés meztetéssel hívjuk telében oly rész személyben, akák jogát, aki részvédelután 5 óráig lozsvárt) még lehetett.
- Értesítjük a tőke az évi jelentés számla az intézet február 5-től kezd azokat a t. rész meztékinthetik.
- Cluj (Kolozsvár)

Szól
 amerikai sima kaphatók...
 sen, Nag...

K
 Világnéze...
 László, G...
 Megle...
 irjak...
 A Korun...
 világn...
 mány...
 regén...
 dalmi...
 val kom...
 b...
 E...
 le...
 Mutatván...

Mégis c
 I
 99
 kelleme...
 Minden...
 Egyed...
 Resz...
 Cluj, C...
 Sighet...
 Adolf i...

KÖZGAZDASÁG

Márciusban tartja első közgyűlését a kolozsvári zsidó kiegészítendő bankja

Rövidesen megtörténik az alaptőke felemelése és a régi részvények kibocsátása. Havi 100.000 lejellel emelkedik az intézet betétállománya

(Cluj-Kolozsvár, február 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most készült el a kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság a zárlati munkálatokkal az 1926 július 1-től 1926 december 31-ig terjedő évről. Működésének előfeltevése alatt a zsidó kiegészítendő bankok részére alakult intézet 464 ezerben 3 millió 971.360 lej összegű kölcsönt folyósított 500 ezer lej alaptőke mellett. A kölcsönkihelyezésnek ezt a tempóját jelentősen elősegítette nemcsak a kölcsönök pontos visszafizetése, hanem a köztulajdonosok pontos rendezettségének bevezetése is. Megállapítható ugyanis, hogy a köztulajdonosok részére a bevezetése óta az intézet oly fejlődés útjára lépett, amely nem biztat ugyan hatalmas pillanatnyi sikerekkel, viszont a fokozatos meg erősödés minden biztosítékát bírja. Alig kéthónapos munka után máris annyi apró betétet tudott az intézet szerezni, hogy betétállományának havi 100.000 lejellel való emelkedése biztosított van. Az érdeklődés a közönség körében állandóan fokozódik és így minden kihatás megvan arra, hogy aránylag rövid idő múlva képes lesz

az intézet a kolozsvári zsidó kiegészítendő bank hitelgényeit minden korlátozás nélkül kielégíteni.

Egyelőre azonban a Kishitelbank is a nagy bankok sorsára jutott: tömegesen elhárítják a betétek szaporodása egyelőre nem áll arányban a tömegesen fokozódó új hitelgényekkel. A legközvetlenebb segítséget az alaptőkefelemelés fogja jelenteni, amely néhány formális akadály elhárítása után még február folyamán már mindenestire sorra kerül. Ez természetesen a Joint további támogatását is magával fogja hozni.

Az intézet 7500 új részvényt akar kibocsátani 250 lej arányban, amivel eddigi 500.000 lej alaptőkéje 2 millióra fog kiegészülni. Az alaptőkefelemeléssel kapcsolatban kéri az intézet a régi részvényeket is, amelyek igen cinos kivételben már elkészültek és az Uj Kelet közölni fogja, hogy a részvényesek mikor vehetik át azokat az intézet pénztárából.

Az intézet mérlegszerű adatait a márciusban megtartandó közgyűléssel kapcsolatban fogjuk ismertetni.

Szigorú rendszabályokat ígér a CFR áruszállítványok késedelmes továbbítása ellen. Ugy az exportőrök, mint az importáló kereskedők körében régi panasz, hogy az áruszállítványok a CFR vonalain óriási késéseket szenvednek. Ennek az oka abban van, hogy az importált és exportált árukkal megrakott kocsikat szabálytalanul mindenteljes kategóriájú szerelvényekhez kapcsolják, legtöbbször vegyes vonatokhoz, amelyek a legkisebb sebességgel haladnak és a gyakori ki- és berakodás miatt rendszeresen óriási késéssel érkeznek rendeltetési helyükre. Az ilyen szállítványokat azonban csak direkt tehervonatokkal volna szabad továbbítani, amelyek bármilyen távolságot 48 óra alatt befutnak, míg más szerelvények sokszor öt hat napot is késnek. Ezek a szállítási anomáliák természetesen rengeteg kárt okoztak a feleknek és ezért a CFR vezérigazgatósága szigorú rendelkezést felfüggesztette a forgalmi felügyelőségeket, hogy az egyes állomások tartásukban a szabályzatot, azonkívül pedig úgy az exportra szánt, mint az importált árukkal megrakott kocsikat utközben semmilyen körülmények között ne kapcsolják le az eredeti szerelvényről.

Olaszország exportál legtöbb autót. Rómából jelentik: Igen érdekes adatokat tartalmaz az a legújabb nemzetközi jelentés, amely kimutatást közöl az egyes államok autóttermeléséről és forgalmáról. Ezek szerint Olaszország termelésének 73

százalékát exportálja, Kanada 45 százalékát, Franciaország 35 százalékát, Anglia 16 és fél százalékát, az Egyesült Államok 7 százalékát, Németország 4 és fél százalékát szerepel az exportban.

Erdélyben befejezéséhez közeledik a kisajátított területek parcellázása. A kataszteri vezérigazgatóság által a kisajátított területek felmérésére indított akciója befejezéséhez közeledik, minthogy a parcellázások majdnem mindenütt már megtörténtek. A parcellázó bizottságok összesen 2 millió 744.830 hold földet mértek fel 1572 község határában. A felmért területekből, amelyben legálisk és erdőszékek is vannak, összesen 972.776 holdat parcelláztak. Végleges kisajátítási határozatot adtak ki 762.009 hold felmért és parcellázott földre. Az új tulajdonosok birtokába átadott terület 586.186 hold, míg 175.823 holdat az állam és más vállalkozások részére rezerváltak. Háztelkekre 707 községben 16.528 holdat osztottak ki, amelyekben 67.097 ház épült fel.

Megegyezés jött létre a Sodronyipar Rt. és munkásai között. Február 15-én tudvalevőleg az egész erdélyi és bánáti vasiparban lejárnak a kollektív sztrádkák, amelyeket — azonban a munkaadók nagy része nem szándékozik megújítani. Az első komolyabb bízomgalon az aranyosgyérsi Sodronyipar Rt. néli indult, amely 10 napos tárgyalás után sikerrel végződött. A munkások 22-40 százalékos béremelést követeltek, amivel szemben a gyár 20 százalékos munkabérlétszámítását

Tőzsde

A piac tartózkodó és inkább szilárduló tendenciát mutat. Kevés üzletkötés mellett a kereslet tovább is akcentuáltabb a kínálatnál.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárt						
Zürich	3500-3520	—	—	489 3/4	3020	1099 1/2	13658	650	1928
Newyork	180 1/2-181 1/2	520	520	2546	182	57180	710	3376 1/2	—
London	883-885	2522 1/2	2522 1/2	12850	888	2774	3445	16380	485 1/2
Páris	720-730	2042 1/2	2042	—	718	2245	2789 1/2	133 1/2	393
Milano	780-790	2222 1/2	2245	110	780	2272 1/2	3065	146 3/4	428
Prága	540-542	1540	1540	—	540	1693 1/2	2102 1/2	—	296 1/2
Budapest	8190-8200	9085	9090	—	31	—	12414	59150	—
Belgrád	—	913 1/2	913 1/2	—	380	1004 1/2	1247	5945	176
Bukarest	—	29250	29250	1415	—	313	397 1/2	1910	57 1/2
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	2050	6395	7934	378 1/2	—
Bécs	2570-2580	7330	7330	—	2575	—	—	476	—
Berlin	4320-4330	12320	12320	—	4350	13552	16826	80010	—

Száz lell árfolyama: Zürich (utó) 292 1/2, Páris 1415, Budapest 313, Bécs 397 1/2, Prága 1910

Meghívó.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

XXXII-ik évi rendes közgyűlését

1927. évi február 27-én délelőtt 11 órakor fogja Cluj (Kolozsvár), Piata Unirii (volt Mátyás királytér) 7. szám alatti székházában megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1926-ik évi üzletrendméről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztás iránt.
3. Az alapszabályok 103. §-ának módosítása.
4. 3 igazgatósági tag választása 3 év, egy esetleg két felügyelőbizottsági tag választása 2 év és a központi választmányi tagok választása 3 év tartamára.

Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelemmel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja, akinek saját személyben, akár meghatalmazottja által szervezeti jogát, aki részvényét a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztárából, Cluj (Kolozsvár) még le nem jött részvényeivel együtt letette.

Értesítjük a t. részvényeseket, hogy az igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg- és eredmény-számla az intézet hivatalos helyiségében folyó év február 5-től kezdődőleg közzétehető lesz téves azokat a t. részvényesek a hivatalos órák alatt mehetnek meg.

Cluj (Kolozsvár), 1927. február 4.

Az igazgatóság

Szőlőoltványok

Amerikai szima és gyökéres vesszők legjobban kaphatók **Caspari Fr. néli, Medgyesen**, Nagykölküllő-megyén. Árjegyzék kérésre.

Korunk

Világnézetű havi szemle. Szerkesztő: Dienes László, Cluj (Kolozsvár), Str. Regala 47. II. évfolyam.

Megjelen havonta 80 oldalon. Irják a legjobb magyar írók.

A Korunk minden száma hoz négy-öt világnézetű-társasági tanulmányt, egy elbeszélést, egy regényfolytatást. Nem lokális irodalmi lap, hanem korunk nagy problémáival komolyan és mégis közérthető stílusban foglalkozó havi szemle.

Előfizetési ára: félévre 460 lei, — negyedévre 250 lei.

Mutatványosán ingyen küld a kiadóhivatal

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

Borotváló por mely az ország területén higiénia szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja.

Kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az ártalmas utánszagtól. Mindenütt kapható. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírású a valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüli itója **Glanzmann Adolf** illatszertár Str. Bogdan Voda 30

Eisenhandlung Fierarie Vasuzlet

BARZEL
SFELSNEROJ-SALAMON

Telefon 10-69 Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 13 Telegr. Barzel Cluj

Legelőnyösebben hirdet az Uj Kelet-ben

akart keresztülvinni), Végül is megállapodtak abban, hogy fentartják az eddigi rendszert, megtartják továbbra is a piac alakulása szerint a bércváltást és pedig 1:1 arányban, az alapiraberek megállapítását pedig dr. Chidila kerületi munkásfelügyelő, mint döntőbíróra bízzák. Az új kollektív szerződés továbbra is fenntartja a prémiumos rendszert, amely a Taylor-rendszer bevezetésén alapszik és amely a múlt évben jó eredményt hozott úgy a munkásokra, mint a vállalatra. A gyár munkásai a múlt évben átlag 28 százalékos keresetnövekedést értek el, ezzel szemben azonban produktivitásuk is emelkedett.

¶ Gyulafehérvár önálló kereskedelmi kamarát képzett. A február 6-án megjelent Monitorul Oficial közli ezt a királyi dekrétumot, amely önálló kereskedelmi és iparkamara felállítását mondja ki Alsófehér és Küküllő-megyék területére. Az új iparkamara székhelye Gyulafehérvár lesz.

¶ Teljesen elkészült az új tőzsdetörvényjavaslat. Bukarestből jelentik: A fővárosi tőzsdébizottság teljesen befejezte és végleges formába öntötte a tőzsdei reformra vonatkozó javaslatot. A tőzsdéjavaslat jelenleg a kereskedelemügyi miniszter előtt van, akinek jóváhagyása után a tőzsdetörvénytervezet a parlament elé kerül.

Precizios Telefon 10-13.

fogaskerékek

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasilor (Nagyszamos) No 2.

Perfect

vésnöki műintézet

Ruggyantáblégyezőgyár, domborműnyomda, Postafiók 97, Fiók: Timisoara, Str. Mercy No. 3.

Gyár: **Arad**

Antiquaire

Holtscher

Cluj

Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
Vis-à-vis „Hotel New-York“

Megnyílt a Széchenyi-tér 31. sz. alatti

tojás üzlet

melyben minden nap szakszerűleg lámpázott garanciat fűrésztől piaci árban 50-100 db-ig megrendelést házhoz szállítunk. HOLLANDER

SPORT

Újjaszervezik a nagyváradai Makkabeát.

A nagyváradai Makkabea zsidó sportegyesület az elmúlt években az előző zsidó csapatok között foglalt helyet. Az eddigi vezetés tagjai megkezdik a nagyvárad zsidóság nevelésének új szakaszát, a napokban zárkórú megbeszélést tartott a Makkabea sportegyesületnek a régi nívóra való emelése érdekében s elhatározták, hogy ennek érdekében minden erre alkalmas mérték igénybe fogják venni. A hivatalos hírek szerint a sportegyesület vezetője gyönyörű programot dolgozott ki a sport összes ágainak művelése tekintetében s amint hírik az egyesület az összes modern testnevelési és tornaszereket is be fogja szerezni. Az elnökség a tevékenységük mielőbbi megkezdése céljából a közgyűlés megtartásának időpontját folyó évi február hó 27 napjának délelőtt 11 órájára tűzte ki, amikor is a választások is meg fogják történni. A zsidó ifjusági testületet főcélul kitűző sportegyesület újjaévese iránt a zsidó főiskolai hallgatók körében is élénk érdeklődés mutatkozik. Az újjaéves vezetői: dr. Fried Janos titkarsági elnök, dr. Kovacs Gyula elnök, dr. Biber Miklós alelnök, Stekli és Hönig főbírók, dr. Hoffmann sporttársaság, valamint a zsidó főiskolai hallgatók részéről Klein Géza a Mecca Academica Bucureasca főbírája.

APROHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy szó 5 lej, hosszabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlatoknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, eljegyzési híreknek 150 lej

Fiatal izr. fűszeres segídet keresek. Cim: Goldstein David, Albesti, Jangă Stăhisoara. 2369

Írógép, íróasztal és egy kétkerekű taliga eladó. Értekezhetni Calea Victoriei 22. Csemegettlet.

Jó karban levő gyermeksportkosztások. Cim: e lap nyomdájában.

Eladó egy festőállvány, a hozzá tartozó kélekekkel, valamint egy csipkefüggöny szárító ráma — Benjamin festő, Dohányutca 23.

Párnát

montirozok izlésesen és jutányos árban. — Ugyanott zongoragyártás. Cim: a kiadóban

Kelengye- és bármily fémhőmérsékletű vasra hálhoz megvételre idekre is. Ugyanint géphimzést is vállalok. Cim: a kiadóban.

Róth

cipész-nél Szép-u. 2. sz. alatt készültnek a legújabb divatu cipő-különlegességek.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora

Péntek: Álarcosbál.
Vasárnap: d. n.: Bolygó hollandi.
Hétfő: Winterschlucht nővérek fellépése (Balett).
Szerda: Taviata (Lidia Lipkowskaja fellépése).
Péntek: Bohém k. (Lipkowskaja fellépése).
Vasárnap: Fat Frumos

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Chopin. A jövő hét nagy szenzációja lesz. Mint ahogy a Három a kis lány zenéje a Schubert műveiből van összeállítva, úgy állította össze a Chopin c. operette zenéjét Chopin legszebb műveiből Bertha István. Érdekes szöveg kapcsolja össze a zenei remekeket. A szöveg Chopiennek George Sand iránti szerelmét eleveníti meg. A címszerepet Tolnay Andor fogja játszani. Szerelme tárgyát, George Sandot Karácsonyi Ily. **Vörös szenvedély.** Igen érdekes drámai repriz lesz szombaton este. Sorbul nagyhatású darabját fogják új betanulással előadni. A darabot Janovics Jenő fordította magyarra s ugyancsak ő rendezi.

Karinthy Frigyes önálló szerzői estéje. A hétfői Karinthy-est iránt óriási az érdeklődés. Mindenki látni és hallani akarja a legzsenialisabb magyar író, a kit zsufolt nézőtér fog köszönteni. Olyan gazdag a műsora, hogy mindenki meg fogja találni azt, amit e kivételes tehetségű írótól vár. Jegyekről tanácsos jóelőre gondoskodni.

Heti műsor

Péntek: Házitündér (Napibérlet 45 sz. B. Sorozatszám 272.)

Szombat 3-kor: Abácfavirág (11 ik ifjusági előadás, olcsó helyarakkal. Előadó tanár: Dr. Csűry Bálint. — Lengyel Irén, Tolnay, Ihászszal, Sorozat 273.)

Szombat 8-kor: Vörös szenvedély (Drámai repriz, Poor Lilivel. Premierbérlet 45 sz. Sorozatszám 274)

Szombat háromnegyed 10 kor - Párisi kirakat (Neményivel. Bérletszinet. Sorozat 275)

Vasárnap fél 4-kor: Három a kislány (Neményi, Tolnay, Ihászszal. Leszállított helyárak. Sorozat 276.)

Vasárnap 7-kor: Házitündér (Napibérlet 46 sz. A. Sorozat 277.)

Vasárnap 9-kor: Lovendula (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihászszal. Napibérlet 46 sz. B. Sorozat 278)

Hétfő: Karinthy Frigyes szerzői estéje (Karinthy személyes föllépésével, előadásaival és fölvezetésével. Premierbérlet 46 sz. Sorozat 279.)

Underwood

a világ legjobb írógépe. Gyári lerakat **Révész Bala** papírkereskedésében, Marosvásárhely

„His Master's Voice“, „Columbia“ stb. **művész-tánc-lemezben és beszélőgépben** óriási választék

Dávid

hangszerkészítőnél, Cluj, v. Unio-utca 12 sz. Heberlemezek! Alapítva 1896.

Arkesztő és kiadóhivatal: Kolozsvár, St. Baron (Brassay-utca) 10. Telefon: 227, 228 és 1867

1927 február 12 Sz

Kon

Nem vagyunk egyenlő emberek. Nem vagyunk egyenlően bármennyire. Bacsan miniszter az mégis kegyetlenek véleményünk. A tegnapi adott nyilatkozat adott kifejezést, hogy atrocitások hamarosan a kormány azon szándékát gazdasági és mennek felállítására. Hogy a miniszter teljesülni fogja, az a reménytel szemben véleményünk, — hiszen becsúszhat — hanem azonban táplálunk nek utján a miniszter eljutott. A tegnapi a következtetésre jut zsidó diákok elleni román diákság sanykeresendő, ami miatt fűti az a tény is, hogy gálát rendezett a látkák.

Im így szól a m a zsidó diákokon ig zorban nehéz megul láni, hiszen o y n az atrocitások miatt sz en elvész a diákok csak akkor látni lét jel gurulnak le az e saját szántukból. A zsidó diáknak anyg másu dolog, hogy egyedüli anyagi báz gényedést zsidó m szűkös eszközeivel z diáknak élelmenezés zsidó diákokthoznak nek pedig hire ham Bizonny, hogy a vel sem jobb a rom rosszabb, mert a ro gondoskodik az állk lag társadalmi segí segítségnek kenyere nem bizonytalan is

Nem, nincs igaz a zsidó diákok ellen a zsidó diák jobb s jobb korszak nincs meg megvan, a nagyon gyűlölködő propag valóban véget akart állaptnak, hogy kockáztatása nélkül végig a központi nemcsak a diáks megoldásán, hanem a gyűlölködő indu történie kell a fejét.

És nem vagyunk egyenlő emberek. Nem vagyunk egyenlően bármennyire. Bacsan miniszter az mégis kegyetlenek véleményünk. A tegnapi adott nyilatkozat adott kifejezést, hogy atrocitások hamarosan a kormány azon szándékát gazdasági és mennek felállítására. Hogy a miniszter teljesülni fogja, az a reménytel szemben véleményünk, — hiszen becsúszhat — hanem azonban táplálunk nek utján a miniszter eljutott. A tegnapi a következtetésre jut zsidó diákok elleni román diákság sanykeresendő, ami miatt fűti az a tény is, hogy gálát rendezett a látkák.

De mi, hiszen